

Open Deur Kerstliturgie 2013

Vooraf:

Hieronder leest u een aantal suggesties voor een kerstviering, aansluitend bij het kerstnummer van oecumenisch maandblad Open Deur. U vindt in deze suggesties dan ook citaten uit of verwijzingen naar verhalen, teksten of gedichten uit dit kerstnummer. Wij verwijzen dan naar het paginanummer.

Extra suggesties en toelichtingen staan tussen vierkante haken.

Het staat u uiteraard vrij een eigen compositie te maken, afhankelijk van de tijd die u hebt en de aard en grootte van de groep.

Voor de kinderen van deze wereld

Liturgie voor een kerstviering

Welkom

[U heet de mensen welkom. Vertelt wat er gaat gebeuren, hoe lang het duurt en wat men na afloop kan verwachten.]

Daar zijn we dan weer
op de stoep van een nieuw jaar.
Geschenk in de ene hand,
weekendtas in de andere
met slordig opgevouwen krant
erbovenop. Een halve kop
is genoeg om te weten.

Nog is de lamp niet uitgegaan.
Nog is het bord niet leeg.
Nog lang niet alles heeft z'n plaats
gekregen, zelfs niet het kind
voor wie we toch gekomen zijn
op dit adres.

René van Loenen

Uit: 'Straatliefdegras', Mozaïek, 2009.

Licht

[U kunt één of meer kaarsen aansteken. Misschien dat u of een aantal mensen in een of twee zinnen iets wil zeggen over wat licht voor u betekent.]

Lied: Nu zijt wellekome (*Liedboek 476*)

Nu zijt wellekome Jesu, lieve Heer,
Gij komt van alzo hoge, van alzo veer.
Nu zijt wellekome van de hoge hemel neer.
Hier al op dit aardrijk zijt Gij gezien nooit meer.
Kyrieleis.

Christe Kyrieleison, laat ons zingen blij,
daarmed' ook onze leisen beginnen vrij.

Jezus is geboren op de heilige kerstnacht
van een maged reine, die hoog moet zijn geacht.
Kyrieleis.

Herders op den velde hoorden een nieuw lied,
dat Jezus was geboren, zij wisten 't niet.
Gaat aan gene straten en gij zult Hem vinden klaar.
Beth'lem is de stede, daar is 't geschied voorwaar.
Kyrieleis.

Wijzen uit het Oosten uit zo verren land
zij zochten onze Here met offerand.
Ze offerden ootmoediglijk mirr', wierook ende goud
te eren van dat kinde, dat alle ding behoudt.
Kyrieleis.

Gedicht 'Het kind in de kribbe

[Hier kan het gedicht van Bette Westera gelezen worden, te vinden op pagina
16 van het kerstnummer van Open Deur.]

Gebed

O God,

Het zijn maar woorden, maar ze komen bij ons vandaan.
En die woorden zeggen iets over wat er in ons omgaat,
Veel soms en soms heel weinig.
Gevuld en leeg, vol vreugde en stom van verdriet.
En alles daar tussenin.
Schenk ons een geest om open te staan voor wat komen gaat.
Nieuwsgierigheid, belangstelling, verwondering.
Maak ons weer als het kind dat kijkt en luistert,
benieuwd naar wat het nog niet weet,
verlangend naar wat mooi is, goed doet en echt is.

Wij bidden dat wij zoals wij zijn
opnieuw met U en elkaar verbonden worden
en dat het goed is en ons allen goed doet
wat wij met elkaar beleven.
Amen.

Tekst: Over kinderen in een gezinshuis

[Lezen: de eerste kolom en de tweede kolom tot halverwege, van bladzijde
11 van het kerstnummer van Open Deur.]

Lied: Zeg eens herder (*Liedboek 485*)

Zeg eens herder, waar kom jij vandaan?
Ik heb eens gekeken in een oude stal,
daar zag ik een wonder, dat 'k vertellen zal.
Zeg eens herder, wat heb jij gezien?
'k Zag een os en ezel bij een voederbak.
't Was er koud en donker; tocht kwam door het dak.

Zeg eens herder, zag je daar nog meer?
Ja, ik zag een kindje, huilend van de kou
en daarbij stond Jozef, die 't warmen wou.

Zeg eens herder, zag je soms nog meer?
'k Zag toen dat Maria 't kind in de armen nam.
Os en ezel keken, ook een heel klein lam

Zeg eens herder, is het lief een schoon?
Schoner dan het zonlicht, schoner dan de maan,
schoner dan de hemel waar de sterren staan

Zeg eens herder, heeft het iets gevraagd?
Ja, het vroeg om liefde; schatten vraagt het geen.
Laten wij nu allen gaan tot Hem alleen.

Uit de Bijbel: Lukas 2: 1-19 [of een korter gedeelte: 8-16]

In die tijd kondigde keizer Augustus een decreet af dat alle inwoners van het rijk zich moesten laten inschrijven. Deze eerste volkstelling vond plaats tijdens het bewind van Quirinius over Syrië. Iedereen ging op weg om zich te laten inschrijven, ieder naar de plaats waar hij vandaan kwam. Jozef ging van de stad Nazaret in Galilea naar Judea, naar de stad van David die Betlehem heet, aangezien hij van David afstamde, om zich te laten inschrijven samen met Maria, zijn aanstaande vrouw, die zwanger was. Terwijl ze daar waren, brak de dag van haar bevalling aan, en ze bracht een zoon ter wereld, haar eerstgeborene. Ze wikkelde hem in een doek en legde hem in een voederbak, omdat er voor hen geen plaats was in het nachtverblijf van de stad.

Niet ver daarvandaan brachten herders de nacht door in het veld, ze hielden de wacht bij hun kudde. Opeens stond er een engel van de Heer bij hen en werden ze omgeven door het stralende licht van de Heer, zodat ze hevig schrokken. De engel zei tegen hen: 'Wees niet bang, want ik kom jullie goed nieuws brengen, dat het hele volk met grote vreugde zal vervullen: vandaag is in de stad van David jullie redder geboren. Hij is de messias, de Heer. Dit zal voor jullie het teken zijn: jullie zullen een pasgeboren kind vinden dat in een doek gewikkeld in een voederbak ligt.' En

plotseling voegde zich bij de engel een groot hemels leger dat God prees met de woorden:

‘Eer aan God in de hoogste hemel
en vrede op aarde voor alle mensen die hij liefheeft.’

Toen de engelen waren teruggedaan naar de hemel, zeiden de herders tegen elkaar: ‘Laten we naar Betlehem gaan om met eigen ogen te zien wat er gebeurd is en wat de Heer ons bekend heeft gemaakt.’ Ze gingen meteen op weg, en troffen Maria aan en Jozef en het kind dat in de voederbak lag. Toen ze het kind zagen, vertelden ze wat hun over dat kind was gezegd. Allen die het hoorden stonden verbaasd over wat de herders tegen hen zeiden, maar Maria bewaarde al deze woorden in haar hart en bleef erover nadenken.

Tekst: Legende van de hulst *(bron onbekend)*

Het nieuws van de geboorte van Jezus Christus verspreidde zich snel door het hele land. Ook Koning Herodes had er van gehoord en voelde zich bedreigd door de geboorte van de Koning der Koningen. Hij zond zijn soldaten om het kind te zoeken. Jozef, Maria en hun kindje moesten vluchten uit Bethlehem.

Toen zij onderweg waren, op een oude modderige weg, hoorde Maria het geluid van soldaten achter hen. Ze wisten dat de soldaten zouden zoeken naar een man, een vrouw en een klein kindje. Ze besloten het kindje te verbergen tot de soldaten gepasseerd waren.

Snel keek Maria om zich heen. Het hart zonk haar in de schoenen, nergens was een geschikt plekje om hun kindje te verbergen. Het enige dat ze zag was een kleine struik hulst. Elke seconde kwamen de soldaten dichterbij, het getrappel van de hoeven werd steeds luider. In wanhoop legde ze haar kindje onder de struik hulst en bad tot God.

Toen gebeurde er een wonder. De kleine struik groeide plots uit tot een hele grote struik. In de kroon grote glanzende bladeren met doornen. De struik vormde een dak boven het hoofd van het kindje en verborg hem op die manier helemaal voor het oog van de soldaten. Toen die voorbij reden zagen ze alleen een man en een vrouw, en vervolgden hun weg. Het kindje Jezus was nu veilig.

Zo kwam het dat het kleine kindje de hulst zegende. Die zou daarom altijd groen zijn, een symbool van hoop voor iedereen. De besjes van de hulst zouden altijd bloedrood zijn, en verwijzen naar het lijden van Christus.

Van alle planten die bloeien, is het alleen de hulst geweest die voor een kort moment Jezus Christus in zijn hart sloot.

Lied: Stille nacht *(Liedboek 483)*

Stille nacht, heilige nacht,
Davids zoon, lang verwacht,
die miljoenen eens zaligen zal,
wordt geboren in Betlehems stal,
Hij, der schepselen Heer,

Hij, der schepselen Heer.

Hulploos kind, heilig kind,
dat zo trouw zondaars mint.
Ook voor mij hebt G' U rijkdom ontzegt,
wordt G' op stro en in doeken gelegd.
Leer m' U danken daarvoor,
leer m' U danken daarvoor.

Stille nacht, heilige nacht!
Vrede en heil, wordt gebracht,
aan een wereld, verloren in schuld;
Gods belofte wordt heerlijk vervuld.
Amen, Gode zij eer!
Amen, Gode zij eer!

Gesprek:

Vraag aan de aanwezigen wat ze zich van de kerstvieringen vroeger herinneren. Er zullen verschillende, vaak voor anderen herkenbare dingen genoemd worden.

[Alternatief 1: u kunt ook wat citeren uit het artikel op pagina 2 en 3 van Open Deur waarin drie generaties praten over kerst vieren.

Alternatief 2: Gedicht 'Een kind is ter wereld gekomen' (pagina 13)]

Lied: Er is een kindeke geboren op aard (*Randstadbundel 157*)

Er is een Kindeke geboren op aard' (2x)
't Kwam op de aarde voor ons allegaar (2x).

't Kwam op de aarde en 't had er geen huis (2x)
't Kwam op de aarde en 't droeg al zijn kruis (2x)

Er is een Kindeke geboren in 't strooi (2x)
't Lag in een kribbe, gedekt met wat hooi (2x)

't Kwam op de aarde voor ons allegaar (2x)
En 't wenst ons allen een zalig Nieuwjaar (2x)

Verhaal: Een bijzondere nacht (te vinden op pagina 8)

Muzikaal intermezzo

[afhankelijk van de mogelijkheden, muziekinstrumenten of mooie muziek op CD]

Gebeden

O God, wij bidden om kinderen
niet uit het oog en uit het hart te verliezen,
de kleintjes die geboren worden en willen eten,
de meisjes en jongens die in de groei zijn,
de pubers die op zoek gaan naar wie ze zijn
en de jongeren die de eerste sprongen wagen
in de grote wereld die volwassen heet te zijn.

Wij bidden dat wij onszelf niet kwijtraken
in alles wat gebeurt en met alles on ons heen
dat afleidt, verslavend werkt, zogenaamd versimpelt.
Geef dat wij onszelf zien als mensen in de groei,
in beweging voor en om anderen,
zich herinnerend wie ze als kind waren,
bewogen om al diegenen die kwetsbaar en broos zijn.

Wij bidden voor elkaar,
om aandacht, zorg, aardig zijn en voorkomendheid,
om erbij mogen horen, gezien worden, er mogen zijn,
om somberheid die op de vlucht slaat,
om vrolijkheid die rimpels gladstrijkt,
om aanraking die eerbiedig is,
om ruimte waarin ieder zich thuis voelt
om woorden die zorgvuldig zijn,
om daden die ontroeren en vrij maken.

En zo bidden wij, o God,
om het kind niet kwijt te raken,
het kind dat kwam om te redden,
de kinderen van de wereld,
het kind dat woont in onze straat,
het kind dat leeft onder ons dak,
het kind dat woont in ons hart.
Amen.

Lied: Komt allen tezamen (*Liedboek 477*)

Komt allen tezamen,
jubelend van vreugde:
komt nu, o komt nu naar Betlehem!
Ziet nu de vorst der eng'len hier geboren.
Komt, laten wij aanbidden,
komt, laten wij aanbidden,

komt, laten wij aanbidden die Koning.

De hemelse eng'len
riepen eens de herders
weg van de kudde naar 't schamel dak.
Spoeden ook wij ons met eerbied'ge schreden!
Komt, laten wij aanbidden,
komt, laten wij aanbidden,
komt, laten wij aanbidden, die Koning.

Het licht van de Vader,
licht van den beginne,
zien wij omsluierd, verhuld in 't vlees:
goddelijk Kind, gewonden in de doeken!
Komt, laten wij aanbidden,
komt, laten wij aanbidden,
komt, laten wij aanbidden die Koning.

O Kind, ons geboren,
liggend in de kribbe,
neem onze liefde in genade aan!
U, die ons liefhebt, U behoort ons harte!
Komt, laten wij aanbidden,
komt, laten wij aanbidden,
komt, laten wij aanbidden die Koning.

Zingt aarde en hemel,
zingt nu eng'lenkoren,
zingt alle scharen rondom de troon:
Glorie aan God en vrede voor de mensen!
Komt, laten wij aanbidden,
komt, laten wij aanbidden,
komt, laten wij aanbidden die Koning.

Tekst: Als wij niet meer geloven dat het kan, wie dan wel? *(pagina 5, Open Deur)*

Zegen

Weet u gezegend, dat is:
tot meer bestemd dan oppervlakkig leven,
genodigd om wat u ontvangt ook door te geven,
uitgedaagd om uw talent te ontvouwen,
geroepen om het leven te om armen,
en in dat al
te zijn als een kind

dat beschermd wordt in gevaar,
getroost bij verdriet,
gesterkt in momenten van zwakte
en gedragen als het even te zwaar is.
Wees gezegend in Gods naam.
Amen

Lied: Ere zij God

Ere zij God,
in den hoge.
Vrede op aarde,
in de mensen een welbehagen.
Amen.

[alternatief: **Midden in de winternacht**, *Liedboek 486*]

Midden in de winternacht
ging de hemel open
die ons heil der wereld bracht,
antwoord op ons hopen.
Elke vogel zingt zijn lied,
herders waarom zingt gij niet?

Refrein:

Laat de citers slaan,
blaast de fluiten aan
Laat de bel, laat de trom,
laat de beltrom horen:
Christus is geboren.

Vrede was het overal,
wilde dieren kwamen
bij de schapen in de stal
en zij speelden samen.
Elke vogel zingt zijn lied
herders waarom speelt gij niet?

Refrein

Ondanks winter, sneeuw en ijs,
bloeien alle bomen,
want het aardse paradijs
is vannacht gekomen.
Elke vogel zingt zijn lied,
herders waarom danst gij niet?

Refrein

Ziet, reeds staat de morgenster
stralend in het duister,

want de dag is niet meer ver,
bode van de luister
die ons weldra op zal gaan.
Herders blaast uw fluiten aan:

Refrein:

Laat de bel bim-bam,
laat de trom, rom-rom
kere om, kere om,
laat de beltrom horen:
Christus is geboren!

Deze liturgiesuggesties zijn samengesteld door Aart Mak , pastor bij Kerk zonder Grenzen (van Radio Bloemendaal) en redactielid van *Open Deur*. De liturgie hoort bij het kerstnummer van oecumenisch maandblad *Open Deur*, december 2013. Losse nummers zijn te bestellen bij Boekencentrum Uitgevers, e-mail: abonnementen@boekencentrum.nl, tel. 079-3628628.